

Bibliotekoje viešėjo skaitomiausias lietuvių vaikų rašytojas

Trečiadienį Šiaulių apskrityje Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje vaikų rašytojas Tomas Dirgėla surengė pasirodymą vaikams ir tėvams „Skaitymas kenkia medžiams“.

Pirmoje „stand up“ dalyje autorius pasakojė apie save, kūrybą, aptarė knygų veikėjus. Paskui pereita prie šmaikščiosios

vakaro dalies: rašytojas kalbėjo apie skaitymo žalą ir neskaitymo naudą, atskleidė, kuo skaitymas kenkia medžiams.

Vienas iš rašytojų norų yra parodyti vaikams, kad knygų skaitymas – tai gebėjimas suprasti humorą, ironiją ir mokėjimas atkapstyti, kas po juokais slypi

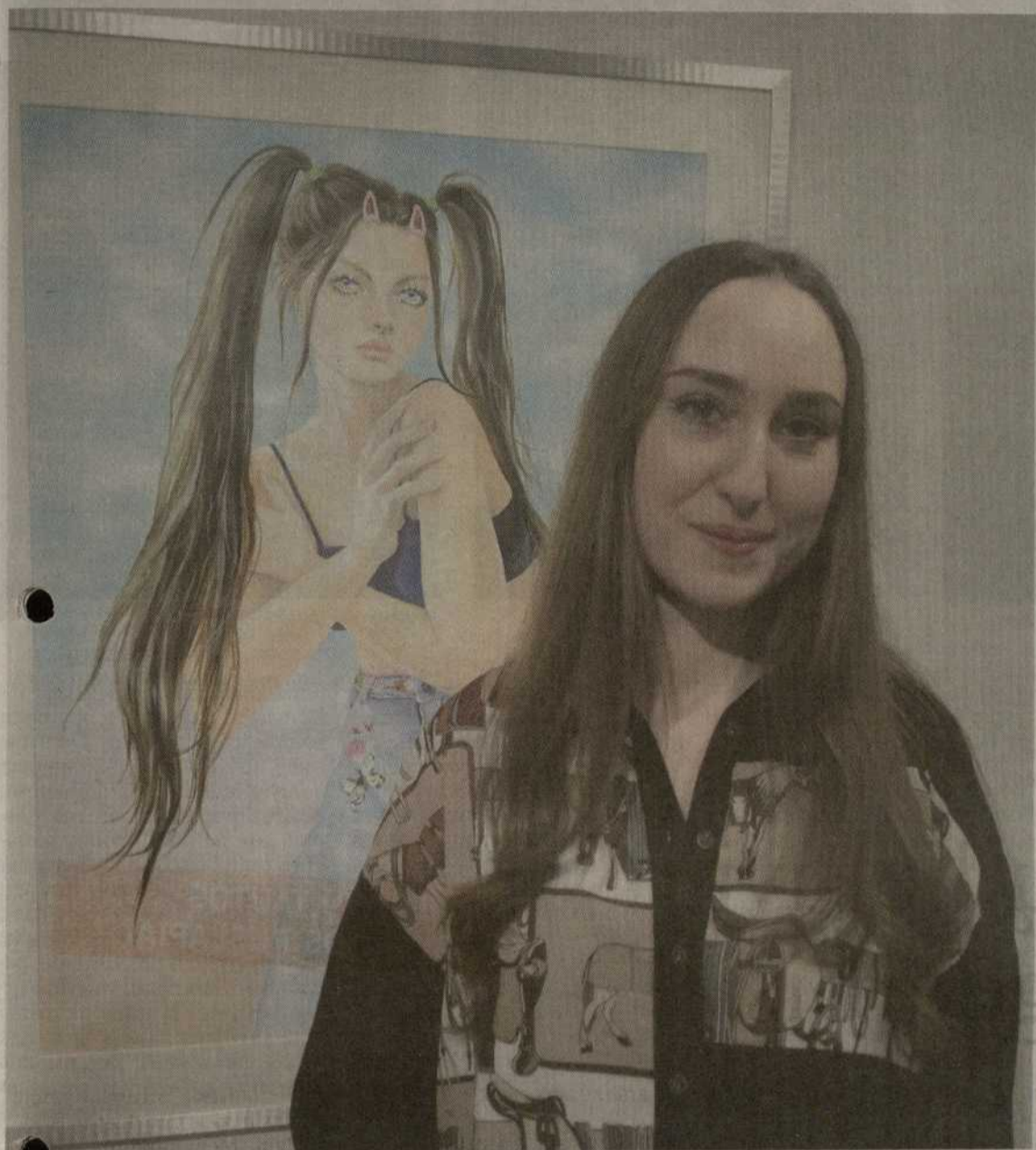
giliau, galų gale, gebėjimas šiek tiek pasijuokti iš savęs.

Skaitytojams T. Dirgėla pristatė ir naujausią knygą „Dingusio sniego byla“. Tai – dešimtoji knyga apie detektyvų Tomo ir Domo nuotykius.

Autorius aktyviai bendravo su audito-

rija, kalbino vaikus bei šmaikščiai atsakinėjo į jų klausimus. Pasirodymą T. Dirgėla baigė įkvepiančia mintimi: norint pasiekti tikslą, reikia nebijoti kritikos, bet drąsiai ir išsiskiriant iš kitų siekti savo svajonės.

Parengta pagal bibliotekos inf.

Martyna Jan parodoje „Ar lengva būti jaunam?“

Ar sunku būti jaunam?

Neseniai šiauliečiai galėjo susipažinti su jaunosios kartos menininkės Martynos Jan kūryba, eksponuota LDS meno erdvėje S_IN. Paroda pavadinta „Ar sunku būti jaunam?“.

„Mano kūrybos laukas – žmogaus patirčių įvairovė, – teigia jonavietė menininkė Martyna Jan. – Galbūt tie išgyvenimai, kurie yra mano viduje, mane labiausiai įkvepia kelti klausimus. Daugeliui atrodo, kad jaunystė – ganėtinai lengvas laikotarpis. Bet ar gali būti lengva, kai kiekvieną dieną tavęs tyko nauji iššūkiai, naujos pamokos, pokyčiai ir kiti dar nematyti dalykai? O jeigu jie ne visai teigiami? Kaip išgyventi jaunystę nuolatinėje euforijoje, jei viską patiri pirmą kartą?“

Su Martyna kalbamės, kol gausus būrys jos kolegų iš Jonavos viešosios bibliotekos apžiūrėję paveikslus, vienur atpažįsta pačios autorės veidą, kitur – spėlioja, kol išsiaiškina, kas tai. Iš pirmo žvilgsnio spalvingi paveikslukai, kokius paišo paauglės: saldus veidelis, graži suknytė su nėrinukais... Dėmesį traukia didžiulės rytiškos akys, klausiamai smingančios į lan-

kytojus... Pastabesnės moterys aikčioja, koks išraiškingas judesys, kaip fotografiškai tiksliai plaukstosi spalvos, šešėliai, faktūros... Įsižiūrėjus atidžiau stebina preciziškas piešinys. Dailininkė greitakalbe žeria atsakymus, vos spėji gaudyti mintį.

– Moteriškumas ir vidinė jėga. Rodos, modelis tuoj atgis, išsivers iš rėmų. Jaunystės kultas? Piešiate tik moteris?

– Šiais portretais siekiu atskleisti jauno žmogaus požiūrį į pasaulį. Man labai patinka piešti portretus ir mano vaizduojamas personažas labai daug kuo siejasi su manimi pačia. Mano herojės tokios, kokios buvau ar norėčiau būti aš. Tapydama „žvelgiu“ į savo pačios jausmus, patirtis. Man svarbu atskleisti išgyvenimus, pojūčius, savastį: kokia esu šiame gyvenimo etape ir kodėl. Ko pasiekiau, ko nepasiekiau, kokia esu dabartinė. Kartais ne tik tapau, savo išgyvenimus mėgstu užrašyti. Pamaštymus esu sudėjusi į mažutę knygelę.

– Knygelėje – labai griežta sau. Kartu tarsi atveriate, kaip sunku pasaulyje prisitaikyti paaugliui, kaip jautriai išgyvenama kiekviena smulkmena.

– Nuo vaikystės save analizuoju. Esu aprašiusi keletą įsiminusių dalykų, pavyzdžiui, nesėkmingą man konkursą, po kurio ėmiau lyginti save su kitomis mergaitėmis, tapau tyli, užsisikandusi, baili, o jeigu man kas nors pasisekdavo, manydavau, kad tikriausiai nebuvo iš ko rinktis. Jaunas skaudžiai išgyvena neteisėbę ir nesėkmę, ilgai save graužia už klaidas ir dar labiau klysta. Dėl to ir manau, kad jaunam būti nelengva. Yra tokia teorija, kad žmogaus gyvenimą galima suskirstyti į etapus. Kiekvie-

name etape įgyjami gebėjimai, kuriuos patelkdamas žmogus turi pateisinti aplinkos jam iškeltus socialinius lūkesčius. Jeigu žioplinėsi, ir neįgysi tam tikro gebėjimo ar neišpildysi pateiktų lūkesčių, kitas etapas, natūralu, eisis sunkiau. Čia visai kaip kompiuterinis žaidimas – jei susimovei ankstesniame lygyje, vargu ar lengvai pereisi vėlesnį. Žaviuosi žmogumi, kuris atsidūrė ribinėje situacijoje. Iš sudėtingų etapų stengiuosi pasimokyti, išanalizuoti padarytas klaidas ir judėti toliau.

– Jūsų kūryba pasižymi intuityvumu, dėmesiu detalėms ir ekspresija. Kas jus įkvepia?

– Labiausiai žmonių stebėjimas. Dirbu bibliotekoje. Kartais tenka vesti edukacijas gimnazistams. Turiu aštuoniolikmetį brolių. Man patinka būti šalia jaunų žmonių, su jais bendrauti, stebėti. Esu šiek tiek studijavusi pedagogikos Vilniaus universitete. Jaunimo savitumas manęs negašdina, yra žavus. Labai domiuosi mada ir populiariąja kultūra. Esu mados iliustruotoja. Nors dabar bandau šiek tiek atsiplėsti nuo mados iliustracijos, tai daro didžiulę įtaką mano stilistikai. Paveiksluose idėjas perteikiu per konkrečius mados atributus, kuriuos kruopščiai atsirenku ir naudoju kaip simbolius. Drabužius, detales perfrazuuju ir transformuoju, suteikdama jiems išgalvotos, iracionalios kasdienybės pojūtį. Popsas taip pat yra didelė šiandieninio gyvenimo dalis. Man patinka plastmasiniai veidai, blizgučiai. Tyčia tai išryškinu. Mados iliustracija leidžia gilintis, perteikiant kritinį požiūrį į madą, grožį ir asmenines vertybes.

– Prie paveikslų užrašai: autorinė technika. Kokia ji?

– Esu baigusi grafikos studijas Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultete, tačiau daugiausia dirbu mišria technika. Pirmiausia pieštuku, paskui lieju akvarele, pritaikau akrilą, pastelę. Ne viską darau pagal taisykles, bet man taip reikia. Kaip atspirties tašką naudoju madą, tiksliau, pagrindinius jos atributus – drabužius ir aksesuarus, kuriu mados reklamos parafrazė, kurioje mano vaizduojama moteris, pasipuošusi, tarkim, nėrinuota suknele, kviečia žiūrovą nežiūrėti tiesiai į drabužius, o tyrinėti žvilgsnį kaip simbolį. Fotografiškai atkuriami banalūs kasdieniški dalykai išryškina ne tik mados tendencijas, labiau pabrėžia būties trapumą.

– Pasak parodos kuratoriaus Broniaus Rudžio, jūsų kūriniai hiperrealistiniai. Ar prirtartumėte?

– Taip, hiperrealizmas padeda sukurti EFEKTA. Tai mano kūryboje svarbu. Fotografiškai tiksliai atkuriami banalūs kasdieniškas detales, būdingas šiuolaikinei popkultūrai. Kurdamas mados interpretacijas perteikiu asmeninius potyrius, aplinkos kaitą ir įtaką jaunam žmogui. Tik kiekvieno kūrinio nepakomentuoju. Tegu lieka paslapties.

Mano paveikslai sapniški, pilni simbolių, juose pasakoju savo išgyvenimus. Šiuolaikinės mados juose irgi daug. Specialiai į pirmą planą dedu nemažai popso. Jau galvoju apie kitus paveikslus. Pamažu bręsta vizijos. Svajaju sukurti tokį darbą, kuriuo neabejočiau, bet taip nebus. Hiperrealistinė tapyba yra tarsi meditacija. Atsakymo į savo iškeltus klausimus dar neturiu. O gal žinojimas tik iliuzija...

Kalbėjosi Nijolė DAŠKYTĖ